

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* valja:

v objavljanju na domu dostavljajo:	K 24-	celo leta	K 22-
zadnje leto	12-	pol leta	11-
četrti leta	6-	peti leta	5-50
na mesec	3-	na mesec	1-00

Doprisk naj se fraškira. Pekopaj se ne vrnja.

Upravnost: Knafljeva ulica 5 (spodaj, dvorišče levo), telefonski št. 84.

Nemški most do Adrie In državna železnica.

Ze večkrat smo naglašali, kako sistematično delajo Nemci na kar najpopolnejše ponemčenje državne železnice v področju tržaške direkcije.

Ministrstvo in direkcija nameščata pri ravnateljstvu in na proggi samo nemške uradnike in to tudi v čisto slovenskih ali hrvatskih krajih ali takih z mešanim, slovensko-hrvatskim prebivalstvom.

Za Slovence so rezervirana le najnižja uradniška ali uslužbenška mesta, čeprav teče skoraj vsa državna železnica v področju tržaške direkcije po slovenski zemlji in bi zategadel morale omenjene oblasti nameščati največ uradnikov našega naroda. V resnici pa jih je toliko, da pred nemškimi uradniki popolnoma izginjajo.

In ti nemški uradniki se vedejo v službi in izven službe prepotentno in arogantno ter šikanirajo prebivalstvo, med katerim žive kar se le da. Poglejmo le na glavni progi postaje Jesenice, Bled, Gorica, Stanjel, Rocol in Trst, kjer službujejo kot načelniki samo zagrizeni Nemci in širitelji nemštva in graditelji nemškega mostu do Adrie. Kaj dela Wieser, to že ve vsa slovenska javnost, samo direkcija ne, katera ga tako protrežira, da ne vidi ali noče videti gotovih, jaka kričičev službenih pomanjkljivosti na postaji v Gorici. Pri direkciji propagirajo znani Fundelsberger, Gadler, Krejči, odborniki nemškega uradniškega društva, poročevalce »Grazer Tagblatt« Bračevsky in nemški auto-kandidat pri zadnjih volitvah II. razreda Hübeler, nemštvu in te podpira predstojnik oddelka 6. znani Hugelj ki rabi vedno za Slovence žaleče besede in predstojnikov namestnik pri odelku 5. znani Bierhandl, o katerem se je že dospalo in ki je enkrat izjavil, da slovenski kontrolni uradnik ne more biti objektiven na slovenski progi in da se mora zaradi tega le Nemci ali Laha tja poslati. Pa tudi referent Pallasman, ki je bil dosedaj vedno objektiven, je kar naenkrat začel čudno vlogo igrati, kar kaže njegovo veliko prijeteljstvo z Wieserjem. Ali je to delovanje nemškega Volksrata, dr. Egerja in poslanca Dobernika pripisovati?

Slovenski poslanci — pozor! Na državni železnici se pripravljajo

čudne stvari. Omeniti moramo tudi »Slavčev« slavnost v Ljubljani. Na to slavnost je bilo priglašeno nad 10 českih društev po večji ali manjši deputaciji in ki so naznatile direkciji državnih železnic v Trstu, da pridejo že v soboto zvečer. Čeprav je direkcija to vedela, ni storila ničesar za udobnost naših bratov Čehov, medtem ko je dobila nemška »Šlaria« torej društvo za gojenje pisanosti od Dunaja do Celovca poseben vlek baze brezplačno z motivacijo »Zur Hebung des Fremdenverkehrs« in iz Celovca do Trsta reservirane vozove. To je nepristranost državne direkcije in referenca prometnega oddelka V. Nočemo za sedaj še druge stvari spravljati na dan in vprašamo le g. dvornega svetnika Ruffa:

1. Ali je dovoljeno nemškim uradnikom v službi agitirati za nemški šulverein (glej tudi interpelacijo dr. Mandiča)?

2. Ali hoče poučiti imenovane uradnike, da je vsako zatiranje slovenskih uslužencev po zakonu prepovedano?

3. Ali je pripravljen storiti potrebne korake in g. referenta Pallašmana poučiti, da veljajo predpisi za vse potajoče občinstvo enako in da je vsako protreziranje prepovedano?

Ali hoče postajo Gorico natančno kontrollirati, kjer so direkciji vender znane čudne stvari, ki se tam gode in tajna delovanja Wiesera?

Poslanska zbornica.

O manjšinskih šolah v deželah češke krone.

Dunaj, 30. junija. V zbornico je prisel novoizvoljeni češko - radikalni poslanec dr. Sibhal ter bil zaprišen. Železniški minister Wrba je predložil zakonski načrt o zgradbi novih lokalnih železnic. Češki agrarci in slovenski klerikali so vložili 62 novih nujnih predlogov. Med temi nujnimi predlogi se nahaja med drugimi predlog dr. Benkoviča o ureditvi jezikovnega vprašanja na Kranjskem in Primorskem, o odpravi institucije ministrov - rojakov, o konfiskacijski praksi v okrožju graškega nadodsida, o pomanjkljivi jezikovni usposobljenosti državnih uradnikov na Spodnjem Štajerskem, predlog posl. dr. Hočevarja o ustanovitvi višjega deželnega sodišča v Ljubljani, o podržavljanju južne železnice itd. Tako začetkom seje sta

domobrantski in trgovinski minister odgovorila na interpelacije poslanec Breiterja, Dobernika in Ceha. Na to je zbornica vzela v razpravo nujni predlog poslanec Metelka in tovaršev glede manjšinskih šol v deželah češke krone. Predlog je utemeljeval poslanec Metelka v daljšem govoru. Naučni minister grof Stürgh je izjavil, da razsoja načina uprava o vprašanjih manjšinskih šol popolnoma nepristransko in skuša vsako takšno vprašanje rešiti dočela objektivno in čim najpreje. Minister je dal zbornici na svobodo, da razsodi o nujnosti Metelkovega predloga. Nemški liberalci dr. Funke se je izrekli proti Metelkovemu predlogu ter izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti nujnosti. Ko je govoril še grof Sternberg, je predsednik debato prekinil ter naznal, da sklicuje v torek 6. julija izredno sejo v svrhu volitev v delegacije. Prihodnja seja bo v petek.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 30. junija. Danes so imeli češki agrarci in slovenski klerikali skupno sejo, da se posvetujejo o taktiki. Na seji se je konstatiralo, da imajo stranke, ki so za obstrukcijo, večino v »Slovenski enoti«. Na to se je razvila živahnata debata o bodoči taktiki obstrukcijskih strank. Debata še ni bila končana in se bo nadaljevala jutri. Koncem seje se je konstatiralo, da vlada med češkimi agrarci in slovenskimi klerikali glede taktike popolno soglasje.

»Slovenska enota« ima še jutri sejo, vsled česar se je morala preložiti konference klubskih načelnikov. V jutrišnji seji proračunskega odseka bo Gostinčar nadaljeval svoj govor proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete. Kakor zatrjujejo, bodo češki agrarci in slovenski klerikali priceli z obstrukcijo tudi v narodnogospodarskem odseku, da preprečijo sprejem trgovinsko političnega pooblastilnega zakona.

Proces proti češkim načodnim socialcem.

Praga, 30. junija. Danes se je pričel tu proces radi protivojaške propagande proti 46 obtožencem. Glavni obtoženci so Spath a. urednik »Češkega Slova«; tajnik A. Hartmann in Ant. Rauch, ki so 28. septembra l. sklicali protivojaški kongres v Pragi. Izmed drugih obtožencev je navesti urednika lista »Mlade Prudy« Karla Pulpana in ured-

nika agrarnega »Plzenskega kraja« Ivana Dubickega. Obtožnica obsegata 207 strani. Državno pravdinstvo je dvignilo obtožbo radi zločina po § 222. k. z. (zapeljavjanje vojaških službi podvrženih oseb k protipostavnim dejanjem), po § 63. k. z. (razžaljenje veličanstva in članov vladajoče hiše) in radi raznih prestopkov. Obračunava se je pričela ob 9. dopoldne. Sodniki so: sodni nadsvetnik Kaskalicky in sodni svetnik Jedlicka, Šouka in Fetter. Obtožbo zastopa namestnik drž. pravdnika dr. Drbohlad. Zagovorniki so: dr. Hübschmann, dr. Baxa in dr. Svehla. Dr. Drbohlad je predlagal, naj se pri obravnavi javnost izključi. Zagovorniki so se temu predlogu uprili in dr. Baxa je naglašal, da je obravnavo treba voditi že zaradi tega javno, ker je proces političen in naperjen ne samo proti češki narodni socialni stranki, marveč tudi proti vsemu češkemu narodu. Senat je ugodil predlogu državnega pravdnika ter razglasil sklep, da je pri procesu izključena javnost. Ker ima vsak izmed 46 obtožencev pravico imenovati 3 svoje zaupnike, da prisostvujejo obravnavi, je sklep sudišča o izključenju javnosti dokaj iluzoren.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 30. junija. Pogajanja vladarjevega zaupnika Lukacs z neodvisno stranko so se razbila. Vse kaže na to, da bo prišlo na krmilo neparlamentarno ministrstvo. Lukacs se je danes peljal na Dunaj k vladarju. »Pesti Hirlap« javlja, da ima saba že listo novih ministrov, ki je sestavljena tako-le: predsedstvo in finance: Lukacs; notranje posle: grof Khuen-Hedervary; trgovino: Hieronymi; nauk: grof Csaky; poljedeljstvo: Serenyi; pravosodstvo: Ploss in minister na dvoru: grof Szchenyi.

Zveza balkanskih akademikov.

Sofija, 30. junija. Zastopniki romunske in bolgarske akademije mladine so na svojem sestanku v Sofiji sklenili ustanoviti zvezo balkanskih akademikov. Poslovni jezik te zveze ima biti francoščina. Sedež zveze bo vsako leto v drugem vsečiliščem mestu na Balkanu. Srbski, grški in turški akademiki se v posembnem oklicu povabijo, da pristopijo tej zvezi.

vek, kapitalist, ki se lahko znebim par stotakov s prav tako mirno vstajo, kakor kdo par groše. Lahko mi je torej! Toda, kam naj se obrnen? Iz Ljubljane vodi mnogo cest in potov, vse peljejo sicer v Rim, a povedali so mi nekdaj v šoli, da tudi drugam. In jaz, ki nisem slabje glave, sem si zapomnil mnogo in raznih krajev, tako nisem takoj vedel, kam naj krenem. Tedaj sem se spomnil, da je ob neki teh cest tudi Slivje, kraj, ki mi je posebno simpatičen že zaradi svojega pristno slovenskega imena.

Tja torej pojdem, sem sklenil in se začel res tudi takoj odpravljati, ker jaz sem mož dejant in kar sklene, izvršim namahi. Ko sem brskal tistega dne po pisalni mizi, sem zapazil v predalu svoj dnevnik. Zasmilil se mi je, obrusal sem mu prah raz platnice in ga vtaknil v žep. In glejte, danes 16. junija t. l., ko nimam pod milim bogom ničesar drugega delati, mi je prišel prav, danes pišem vanj in on mi preganja dolgčas, kakor se spodbidi dobremu prijatelju.

Ko sem se tistega dne poslavljajal iz Ljubljane, se mi je zahotel po družbi. Cloveku ni dobro samemu biti, sem si dejal. Kje bi dobil tovariša, ki bi me spremjal, ki bi mi ob žalostnih urah bremkal na harpo, kakor David Savlu? Preštel sem na prstih vso dolgo vrsto nekdanjih prijateljev in znancev, toda najti nisem

mogel nič pripravnega, vsak je imel nekaj na sebi, kar me je odvračalo, da bi ga povabil s seboj. Kaj pa, ako bi hotela z menoj katera številnih prijateljev, morda nekdanja moja Cilicia, ali Pepca, ali ona drobna Polonica iz Vrvarske steze? Pa tudi Barbike bi se ne bil branil in ne Cilicie št. 2 in ne Pepce št. 3. No, odločil sem se za št. 3. Ko sem potrkal, si je Pepca ravno preobovala nogavice. Izprehajala se je bila popoldne po mestnem logu in »strikalca«, a zašla je nekam predaleč na barje, kjer je zabredla v močvirje in tako dobila »hude nogavice«.

»Kaj delaš, Pepce?«

»Saj vidiš, pepce. Zmeraj bolj si neumen!«

»No, prav. Ali bi ne šla z mano, takole za osem ali štirinajst dni iz Ljubljane, vun na deželo? Pila boš in jedla, kar boš hotela, samo brenkati mi boš moral na harpo za to.«

Zastala ji je roka in z njo nogavica v sredi gležnja.

»Kaj praviš? Ali se ne šališ? Ali se ne šališ? Povej še enkrat!«

»Na, če hočeš še trikrat! Z manoj pojdi!«

Ni bilo treba prositi. Tako je bila obuta, potegnila je s češljjem po vlažnih rjavih laseh in si posadila nanje majhen nizek klobuček nerazločne barve iz leta 1894. Nato se je vstopila pred zrcalo in se zagledala vanj.

»Saj si lepa, Pepca, ne glej se preveč, čas pohaja.«

»Kdo bo hodil s tabo podnevi po ulicah, ali ne veš, da si oženjen, šema?!«

To mi je ugajalo od Pepce, še vedno je bila odkritosrčna, zakaj jaz ljubim odkritosrčne hinave. Sedel sem na posteljo in čakal, da se ji bo zljubilo in se bo obrnila. Storila je to šele, ko se je začelo mračiti po sobi, toliko je držala nase.

Ko sva stopala po Kolodvorskih ulicah, so že gorele svetilke. Srečala sva vdovo Lokarjevo, ki me je takoj spoznala. A poznala je tudi Pepco, zato jo je obstala noga in usta so se ji odprla. Iz njih se je izvila samo: »a... a... ah!« S težkim srečem se je odločila, da je stopala dalje. Malo niže proti kolodvoru so stale v špalirju štiri ljubezni znanke. Vse so pogledale sramežljivo v tla, ko so spoznale Pepco in mene. Jaz sem dobro vedel, kaj to pomeni, in veselo je bilo okoli mojega sreca.

S Pepco sva sedla v kupe II. razreda, zakaj ona ni bila vajena v prem in jaz ne v tretjem. V kupe je sedel že pri oknu mlad človek črnih las in brk, eden izmed onih ciganskih obrazov, ki sem se jih vselej bal, kadar sem bil blizu njih z mlado puneo ob strani. Pepca ga je pogledala in mu sedla ravno nasproti, jaz pa zraven nje. Tako smo se peljali dalje, vun v črno noč, hitro

in veselo. A sam vrag vedi, že med drugo in tretjo postajo sem zaspal. Pepca je bila odšla s ciganom, zakaj ni je bilo več nazaj. Zatorej, može, tu imate najlepši eksemplar, ne spite po kupejih!

Tako sem navzlie vsem skrbnim pripravam, navzlie vsemu pravilnemu svojnemu postopanju dospel v Slivje, dne 6. junija t. l. zjutraj navezgodaj, čisto sam in samec. Ustavljal sem se v gostilnico »Pri sedmih mladih racah«. Tega sicer ni bilo napisanega nad gostilniškimi vratimi, a bilo je toliko bolj resnično, ker je čepele prav pod poštnim nabiralnikom sedmero mladih račic z gladimi skupinami in navznoter ter me spôstjivo pozdravljalo z dostojnim čivkanjem. Stopil sem v vežo in iz veže v kuhinjo ter se predstavil navzočim.

»Jaz sem Božidar Nebodigatreba, kapitalist in oženjen človek iz Kurje vasi ljubljanske, ki želim, da bi se tukaj pri vas odpocil od napornega dela kapitalista in oženjenega človeka, vsaj za štirinajst dni.«

»To je prav lahko,« je odgovorila gospa gostilnišarka, »pri nas se vsakdo lahko odpocije in naše leta. Torej, dobro došli!«

Vesel sem bil tega sprejema, pozneje sem spoznal, da se da z gospo mamo prav lepo in pošteno izhajati.

(Konec priborjanje.)

LISTEK.

List iz dnevnika Božidara Nebodigatreba.

Priobčil Jos. Dolinar.

Slivje, 16. junija 1909.

Dolgo že nisem pisal dnevnika, zelo dolgo. Zaprašen je ležal v prvem predalu moje pisalne mize na levem odzgoraj že več nego leto dni. Ko sem v zadnjem času tavjal po ljubljanskih ulicah, sam in zapuščen od vseh, sam s svojo boleznično v otroplih udih in z bolestjo v razdrapanem srepu, tedaj si je vsak oblak prahu izbral pot proti meni, pa naj sem stal na Marijinem trgu pred zloglasnim spomenikom, ali naj sem stopal po tej ali oni ulici križem L

jo, a ti so nižji in najnižji, ki tvorijo jedro v podlagi narodne eksistencije. Narodnjaki pa naj bi pevske organizacije krepkeje podpirali.

Ze mati, kadar prvič zapoje pesembizibel, izvršuje kulturno poslanstvo. S sladko pesmijo blaži in tolaži mlado bitje, a zato mu in nežno dušo vdiha tisti čut, ki mu ostane za vse življenje najsvetjejši, to je čuvstvo ljubezni do jezika in do domačega praga. Dorase li mlado bitje, postane mladenič, mož, še vedno mu zvené v duši sladki narodni glasovi, ker je to tajinstvena moč pesmi. Pesem je vez med člani obitelji in naroda, a slovenska pesem nas napaja s čuvstvom narodne vzajemnosti, in zato je treba, da jo gojimo v slovenskem domu.

Slovenski delavec zasvedočil je že pred 25. leti, da je inteligenten in naroden. Občudujemo ga danes, da se je on, katerega so krogli, ki so se smatrali za više od njega, da je torej on, o katerem so mislili, da je dober samo za delavnico, povspel na više idealno stališče. Pobjjal se je »od nemila do nedraga«: ni našel domače strehe, pod kojo bi bil spretjet; bil je zapuščen, četudi je bilovse polnorojakov okrog njega. V takem položaju vrgla ga je usoda v takratno »Delavsko izobraževalno društvo«, kjer se mu je godilo kakor ribi, če jo vržeš na suho zemljo. Padel je v internacionalno družbo, ki je imela le internacionalno ime, a bolj nemški značaj. Ker pa slovenskemu delavevu element ni ugajal, pretrgal je vezi z internacionalnimi tovarši. Zmagal je v njem narodni čut. Slovenski delaveci so se postavili na izključno slovensko stališče, kar so pokazali l. 1883. ob šeststoletnici pripadnosti Kranjske dežele k Habsburžanom, ko so se potegnili za izključno slovensko pesem. Tako so osnovati pred 25. leti »Slovensko delavsko pevsko društvo Slavec« in so s tem položili temelj važni narodni in kulturni organizaciji. Vidimo torej, da so žarki narodne zavednosti ogrevali slovenskega delavca, ko je s pesmijo stopal v vrste narodnih boditeljev. »Slavec« je postal naroden ves čas, zbiral okrog sebe vse sloje našega naroda, zato so njegove prireditve prava narodna manifestacija. Pesnik Simon Gregorčič je pogodil »Slavčevec« strune, ko mu je na zastavo zapisal besede:

Za dom gorko ima srca,
za delo krepke pa roke,
za petje jasna grla
ta četa naša vrla.

A delo, čut in spev glasan
naj domu služi v trdno bran,
in rast in čast in slavo
pod to zastavo.

V prvi dobi ni se bilo organizovanih pevskih društev. Ako so se prirejale narodne slavnosti in so potrebovali pevcev, klicali so »Slavec«. Ko bi torej »Slavec« ničesar drugega ne storil, nego da je sodeloval pri narodnih prireditvah, da je slovenske delavce prvi poklical pod narodni prapor in da je skrbel za socialno naobrazbo v svojih krogih, zaslužil bi, da se ga naš narod spominja.

Kjer je šlo za narodno stvar, tam je bil gotovo »Slavec«. Ako je bilo treba podpirati kako narodno stvar, narodno napravo, bil je »Slavec« eden izmed prvih, ki je prinašal žrtve domu na altar. Prirejal je koncerte in veselice v korist »Narodnemu domu«. Prešernovemu spomeniku, posebno pa deluje za Družbo sv. Cirila in Metoda. Skrbel je tudi za rodbine slovenskih skladateljev in blažil je bedo nesrečnih pogorelcov. Imel je torej vselej narodno in dobro sreco za narod in domovino slovensko.

Ni ga kraja na Slovenskem, kjer ni nastopil »Slavec«. Pojoč slovenske pesmi, užigal je najširšim slojem ljubezen do vsega kar je slovenski, kar je naše. Tako je »Slavec« štitil in podpiral vse, kar zdajo slovenski rodoljubi in je vsled tega postal važen kulturni činitelj.

Tudi zdodovina slovenske opere je tesno spojena s »Slavcem«. Se stavljal je prvi operni zbor in je s svojim res pozrtvovalnim sodelovanjem omogočil operne predstave, in to je bilo v časih, ko je bilo »Dramatično društvo« financijelno slabo podprt.

Pri drugih narodih, zlasti v Nemcih, so pevska društva bojne čete z agresivno tendenco. Nemci silijo z nemško pesmijo v naša slovenska mesta in trge, celo v naše vasi. Hodijo v Afriko in Ameriko. Česa tam iščejo? Bodit hodijo svoje rojake za nemško stvar, širijo nemški duh, ki je v pesmi in besedi. To so pionirji nemške misli, nemške kulture, to so pionirji, ki pomagajo osvajati svet.

Sloveni si še sploh ne morejo privoščiti agresivnih tendencij. V obrambi so še na narodnem, gospodarskem in kulturnem polju. Za vse jim je boriti, povsod se jim je treba utrditi. Še med rodnimi brati na

rodnji zemlji je treba utrditi vez solidarnega postopanja, vez narodne vzajemnosti, ako se hočejo dokopati do narodne svobode. Še mnogokrat se bode moral med nami zapeti pesem, da smo Slovani eden narod, in ako hočemo priboriti si veljavno med narodi in izvojovati narodno svobodo, moramo vsi peti eno melodijo.

V Slovenci je »Slavec« v tem oziru storil svojo narodno dolžnost. Storil je za probubo in vzajemnost, kar je bilo v njegovih moči. Poletel je prvi na kršna hrvaska tla, v Volosko in Opatijo, bil je s svojo vrlo četo v Zagreb in Sisku, kjer si je pridobil novih prijateljev in soborilcev. Predsil je slovensko pesem na hrvaska tla, a bratje Hrvati so mu vrnili svojo. Lani je bil v zlati materi Pragi. Videl je tam splošni napredek, bil je priča slovenskega rodoljubija in se je okrepljal vrnil v svojo domovino.

»Slavec« nas je povsod združeval s slovensko pesmijo. Da je danes zopet mnogo bratov Čehov in Hrvatov v naši sredi, v beli — Ljubljani, to je njegova velika zasluga. Pod »Slavec« zastavko sklene se danes zveza vseh slovenskih pevcev, ki naj bi nas zdržala v močno četo. To naj bi bila močna zveza, obsegajoča vse Slovane, zveza, ki naj bi nas seznamila s pesmijo Hrvatov, Srbov, Bolgarov, Čehov, Poljakov in Rusov, ki naj bi vdhnila slovensko pesem, ki naj nam vidiha čet narodnega sorodstva in narodne vzajemnosti.

Do tebe, »Slavec«, ki gojiš ta čut, obračam se še posebe. Deloval si petindvajset let. Želim ti, da deluješ še mnogo let in da ostaneš zvest svojim idejalom. Živel pa bodes, ako bodes naroden, kakor si bil doslej. Naš slovenske pokrajine so še vedno v narodni nevarnosti. Nemški naval se podi dalje proti naši sinji Adrijii, in naš najhujši sovrag še vedno upa, da nam tu zatrež življenje. Stoj tu na strazi! Ne smeš nikdar zabiti, da je bil Rudolf Lunder, ki je padel kot žrtev narodne nestrnosti in nemške brutalnosti, tvoj član, tvoj brat. To naj ti svedoči, da Slovenec na svoji rodni grudi ni varen.

Niti danes, ko slavi »Slavec« mirno in dostojno svojo slavnost v svojem domu, na svoji rodni zemlji, ni miru. Nemški listi nas napadajo, da s to slavnostjo vznemirjam in motimo Nemce v Ljubljani. Vemo, da bi nam radi zadrgnili grla, toda slišijo naj, da se na tem potu, ki vodi do naše Adrije, ne bode nikdar razlegala »Deutsche Wacht«, nego da se tu na zemlji, ki je naša domovina, bode in mora, dokler bo dihal zadnji Slovenec, odmevala le slovenska pesem.

Dvignimo torej prapor in zaklčimo: Slava slovenski pesmi!

Zveza slovenskih pevskih društev.

O tej točki je poročal g. J. Tureček, tajnik zveze čeških pevskih društev. Iz njegovega poročila posnemamo, da bi štela zveza okrog 560 pevskih društev, med temi 70 hrvatskih in 41 slovenskih. Ako bi pristopila še društva, ki dosedaj niso v nobeni zvezi, bi se to število še znatno povečalo. Zveza je velikega pomena za preovzet slovenske pesmi. Dosedaj so bili slovenski pevci organizirani v češki, hrvatski in slovenski zvezi, če se pa ustanovi organizacija više vrste, kakor bi bila to nameravana zveza, bi to vplivalo tako dobro posebno v onem pevskem svetu, ki še ni vajen take discipline. Slovenski narodi imamo velikanske zaklade pevskega materiala in naših pesmi, narodnih in umetnih, in te zaklade je treba dvigniti, kar je pa mogoče le, aki jih spoznamo. To pa bi posredovala zveza. Ozivotvorila pa naj bi se zveza čim prej mogoče. Seveda je treba zato še veliko priprav.

V to svrhu naj bi se sestavil stalen odsek, v katerega naj bi imenoval vse tri obstoječe zveze svoje člane, in ki bi potem uredil stvar tako, da bi bila ustanovitev zvezze mogoča l. 1911. ob priliku petdesetletnice praznega »Hlahola«. V ta namen predlaga poročevalec te načrte obsegajočo resolucijo.

Ko je g. dr. Ravnihar toplo priporočil sprejem resolucije, je bila resolucija tudi soglasno sprejeta ob živahnem odobravanju.

Nato se je predsednik g. Dražil zahvalil slavnostnemu govorniku g. Trstenjaku za njegovo slavnostni govor, g. Turečku za njegovo poročilo in zastopnikom časništva. Ko je še podpredsednik praznega »Hlahola« g. šol. svet. A d a m e k povabil navzoče k petdesetletnici »Hlahola«, ki se vrši l. 1911., in je g. Tureček v predlagal, da naj se predsedniki vseh treh pevskih zvez v utrditev medsebojnega bratstva pobratijo, kar se je tudi zgodilo, je predsednik zaključil slavnostno zborovanje.

Popoldne.

Po slavnostnem zborovanju se je vršila pevska vaja za skupne zbole v veliki dvorani hotela »Union«, nakar so se razšli pevci k obedu.

Po obedu so si gostje ogledali место in njegove znamenitosti, dejelno gledališče, muzej, mestno dvorano itd. Ljubljansko okolico so si ogle-

dali z ljubljanskim Gradom. Več jih je tudi ali z vonom ali pa poletel v bližnjo okolico. Gostje so se zelo počitali o vtiskih, ki so jih dobili v naši prestolnici, zlasti niso mogli prehvaliti krasnega razgleda z ljubljanskim Gradom, dasiravno vreme ni bilo najugodnejše. Zelo so jih ugajala tudi tivolska šetališča. Sredi popoldne se je vsul dež, a proti večeru se je zopet zjasnilo. Dež je le nekoliko ublažil vročino.

Slavnostni koncert.

Slavnostni koncert se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« in to je bila tudi edina zgradba v klerikalni posesti, s katere se je vila slovenska trobojnica. Udeležba pri koncertu s strani občinstva je bila dobra, a bila bi pa lahko še boljša, kajti v prvih vrstah smo opazili precej praznih sedežev. Seveda, aki bi bili pevci v dvorani, bi bila dvorana načito polna. Čudno se nam je tudi zdelelo, da je policijska oblast zabranila stojišča na galeriji. Menda se vendar ni bala, da bi se bila galerija potrdila?

Spored se je začel s Foersterjevo »Slavnostno himno«, kateri je zložil besede profesor Anton Funtek. Zbor je vodil »Slavec« zborodajev g. B. ē. k. Oder bi bil skoraj premajhen za vso mnogočo pevcev. Mogočno je zadonela pesem in ploskanje kar ni hotelo ponehati, ko so jo dopeli. Z galerije se je vsula na pevce cela ploha evelic.

Spored se je nato nekoliko izpremenil in kot drugo točko je proizvajal pod vodstvom pevovodje g. R. o. s. e. n. b. e. g. a. - Ružica, znanega skladatelja, »Savez hrvatskih pjevačkih društava« veliki zbor »Hrvatsko«. Nastopilo je okrog 100 pevcev. Izvajanje je bilo eksaktno, fino niansirano, in zbor je žel burno potvrdil.

Z dvema točkama, Bendlovo »Probuzenje« in Javorekovo »Na Moravu«, je potem nastopil oktet društva »Slavoje« iz Karlovca (pevovodja g. Ivan Horvat) s točko »Motitva Hrvata«; »Sljeme« iz Šestin pri Zagrebu v narodni noši (pevovodja prof. Janko Slagaj) s točko »Rasti ružo«, a dodati je moral še eno točko; »Sloboda« iz Zagreba z Novakom »Gorskim krajem«, v katerem se je odlikoval kot solist nam Ljubljancanom dobro znani in priljubljen tenorist g. Ernest vitez C. a. m. a. r. o. t. a. Odobravanje je bilo tako silno, da so pevci dodali še eno točko, a občinstvo je še vedno in vedno ploskal.

Potem so se razvrstila hrvatska pevska društva: »Merkur« iz Zagreba (pevovodja g. pl. Lučić) z Novakovo »Hrvatom«; »Nada« iz Karlovega (pevovodja g. Ivan Horvat) s točko »Motitva Hrvata«; »Sljeme« iz Šestin pri Zagrebu v narodni noši (pevovodja prof. Janko Slagaj) s točko »Rasti ružo«, a dodati je moral še eno točko; »Sloboda« iz Zagreba z Eisenhuthovo »Spas brodara«; »Sloga« iz Zagreba (pevovodja g. Stefanović) s Caničeve »Tajna ljubav«; »Zora« iz Karlovega (pevovodja g. Grančarić) z Ružičeve »San«. Vsa društva so žela za svoja izvajanja burno odobravljala.

»Zveza slovenskih pevskih društva« je nastopila, okrog 150 pevcev močna, pod vodstvom zvezneg pevovodje g. dr. Pavla Kozine s Foersterjevo »Pobratimijo«, v kateri se je posebno odlikoval kot baritonski solist g. Zavrsan. Izvajanje je bilo eksaktno, dobro niansirano in povsem vredno burne pohvale, ki mu je sledila.

Tržaško pevsko društvo »Ilirija« ni nastopilo, ker je moral na kolodvor, pač pa sta nastopila kamniška »Lira« (zborovodj. g. Stele) z Adamčeve »Junakova svatba« in »Ljubljanski Zvon« (pevovod. g. Sachs) z Nedvedovo »Slovo«. Tudi te društvi ste dosegli sijajen uspeh.

Ako se vprašamo, komu bi priznali prvenstvo, je pač odločitev težka pri posameznih društvih. Splošno moramo reči, da gre venec Čehom, med njimi bi se pa odločili za »Vinohradsky Hlahol«. Med hrvatskimi in društvi si je zaslužil lovor »Koča«, med slovenskimi pa »Slavec«, to pa, da nikar nočemo zapostavlja to ali ono društvo, kajti kakor že rečeno, splošno so vsa društva svoje točke izvajala kar najboljše. Da bi se spuščali v natančnejšo oceno, ki spada v kak strokovni list, pa nain ne dopušča prostor. Vsekako je bil koncert eden najsjajnejših, kar smo jih doživelj v Ljubljani.

Komerz. — Razvod.

Po koncertu, ki je potrajal skoraj do 3/4 12, se je nato na restavracijskem vrtu razvila prav živahnabava s petjem in nagovorom. Pevci so si v imenu bratstva zamenjivali svoje pevske znake, marsikateri »Hlahola« bo nastopal v svoji češki domovini kot »Slavec« in med nami bo videti odslej celo vrsto »čeških pevcev«. Zabava je bila prav vesela in neprisiljena, in le prekmalu je minul čas, ki so si ga določili slovenski gostje za bivanje med nami Slovenci. Prišlo je do trenotka, ko se je bilo treba posloviti, in tedaj so iznova vzkipela bratska srca. Težko je bilo slovo, a lajsalo ga je prepričanje, da bo kmalu zopet prišla prilika, da se bratje zopet snidejo v bratskem objemu. S srčno željo, da bi se to zgodilo čim prej, smo se razšli.

Odhod gostov.

Najlepši prizor cele slavnosti se nam je zdel tedaj, ko so po končani težki drug za drugim stopili pred predsednika »Slaveca« odpolosci raznih društav in mu izročili častne darove. Prvi je pristopil podpredsednik praznega »Hlahola«, g. šol. svetnik Adamek in izročil »kot vedni znak ljubezni« v spomin petindvajsetnike na baržunasti blazini krasen

srebrn venec, sestavljen iz lipove in lovovore vejice, zveznih z zlatim trakom, na katerem se čita napis: Bratskemu društvu »Slavec« v Ljubljani — »Hlahol«. Taborski »Hlahol« je podaril krasen album s slikami mesta Taborja in okolice. Predsednik pevske župe Davor in Lanterer je poklonil društvu krasno, s srebrrom okovano takirko. Neizbrisljivo pa ostane v spominu vsem načinim oni divni prizor, ko je stopil pred predsednikom Dražilom a pevovodja »Vinohradskoga Hlahola«, g. Milan Zuna, ter ga izročil mu krasen šopek, poljubil, poudarjajoč, da mu nosi v dar vse bratska srca češko-slovenskih pevcev. Marsikatero oko se je radosti in ginjenja zasolzilo ob tem trenotku. Kot znak priznanja in zahvale je nato izročila zastopnica tržaškega pevskoga društva »Ilirija« g. Babicev in s krasnim nagovorom društva s srebrrom okovano dragim kamenjem vloženo takirko. Vsem darovalcem se je predsednik Dražil kar najiskrenje zahvalil in v znak bratske ljubezni poljubil g. Adameka, rekoč, da v njem poljubuje vse češko pevstvo. Prisreno se je tudi zahvalil društvu »Iliriji«.

Nadaljevanje koncerta.

Ker se je medtem belovarsko pevsko društvo »Dvojnike« že moralopripraviti na odhod in ni nastopilo, je namesto njega nastopil oktet »Koča« iz Zagreba z Novakom »Gorskim krajem«, v katerem se je odlikoval kot solist nam Ljubljancanom dobro znani in priljubljen tenorist g. Ernest vitez C. a. m. a. r. o. t. a. Odobravanje je bilo tako silno, da so pevci dodali še eno točko, a občinstvo radi polaganja plinovih cevi čez železniški most v Vodmatu; o dopisu županovem glede prezidave obnove v jubilejski utočnici v stanovanjske namenine; o prošnji »Prve graške delniške pivovarne« za pridajo nekaj mestnega sveta ob hiši št. 38 na Martinovej cesti; o dopisu deželnega odbora kranjske glede prevzetja deželnega gledališča v last mestne občine; o dopisu mestnega magistrata glede odstranitev kapelice na Friškovev v svrhu uravnavje Prisojne ulice; o prizivu Marije Potocnikove proti odkolu mestnega magistrata glede izpraznjevanja nekega stanovanja

Pač pa so podstavili nogo poljskemu ministru in sicer so vprizorili naj naskok, ne da bi o tem bili kaj povedali klubovim tovarišem, ne da bi bil klub sklenil, torej za hrbotom svojih tovarišev. Hoteli so svoje tovariše postaviti pred fait accompli, misleč, da jih bodo zopet enkrat s terrorizmom vpregli v službo svojih čisto osebnih in strankarskih nagibov. Tako postopanje je nelojalno in zavratno. Klerikaleci pa so pač vedeli, da jim nihil klubovi tovariši ne bodo pritrdili, če bi predlagali, naj se vprizori tak naskok na poljskega ministra, kakršen se ni priredil na nemška ministra! Zdaj se skušajo prati s tem, da ideja tega naskoka ni zrasla na zelniku dr. Kreka, marveč da je to misel sprožil dr. Kramař. To je pač mogoče, saj je dr. Kramař bistra glava, a s tem je tudi povedano, da dr. Kramař stvar ni ugajaš, saj bi sicer ta predlog sam sprožil. Najbrže si je dr. Kramař mislil, da tak predlog proti poljskemu ministru ni na mestu, ko se je nemška ministra pardoniralo, in je potem dr. Krek v svoji neprendarnosti to stvar pograbil. Cisto gotovo pa je, da dr. Kramař nikdar ni mislil, naj vprizore klerikaleci svoj naskok na Bilinskega za hrbotom drugih članov »Narodne zvezze«. To pa se je zgodilo. Hribar in Ploj sta postopala popolnoma korektno, ko se nista uklonila klerikalnemu terorizmu; s tem, da se nista udeležila glasovanja sta tudi posvedočila, da smatrata opozicijo južnih Slovanov v prvi vrsti za naprjeno proti nemškemu ministru Hohenburgerju in Stürgkhmu, kot nositeljem germanizatorjenih tendenc sedanje vlade in s tem obvarovala, da klerikaleci niso popolnoma popačili znacanja jugoslovenske opozicije. Da Bilinski ne mara dr. Šusteršič in Šusteršič ne Bilinskega, to je čisto osebna stvar teh dveh mož, ki je popolnoma brezpomembna za nacionalne, politične in gospodarske interese južnih Slovanov, to naj Bilinski in Šusteršič med sabo opravita kakor vesta in znata, to pa ne sme biti odločilno za jugoslovensko politiko, ki ima pač nekoliko višjim interesom služiti, kot so osebna nasprotja in osebne ambicije Šusteršičeve. S tako osebno politiko se ne bo ohranila »Narodna zvezza«, a če bo razpadla ta zvezda, bo zadebla krivda dr. Šusteršiča in dr. Kreka, ki postopata tako, da jima narodno korist sledijoči poslanci pač ne bodo mogli dolgo slediti!

+ Italijanska pravna fakulteta in klerikalna obstrukcija. V državnem zboru so slovenski klerikaleci vložili 23 nujnih predlogov, češki agrarci pa 37. S tem je najbrž onemogočeno, da bi državni zbor rešil še kako predlogo. Med temi predlogami, ki so sedaj pokopane, je nekaj tako važnih, za katerih pravčasno rešitev se ne vnemajo samo vladne stranke nego tudi opozicionalni Slovani, na čelu jin dr. Kramař. Taka predloga je n. pr. zakon, ki naj da vradi pooblastilo, skleniti s Srbijo, Črno goro itd. trgovinske pogodbe. S slovanskega stala je potrebno, da se sklenejo trgovinske pogodbe s Srbijo in s Črno goro kar mogoče kmalu, potrebno je pa tudi iz ozirov na naš lastno korist. Dandanes vladajoča silna draginja je posledica tega, da so naše meje zaprte uvozu iz Srbije in iz Rumenije. Namen trgovinskih pogodb je, da se mejajo vsaj deloma odpre in tako vsaj deloma odpravi sedanja neznašna draginja. Potreba je pa tega tudi industrija, saj se gre za eksistenco tisočev delaveev. Iz tega zakona sedaj najbrže ne bo nič. Dajte je nujno potrebno, da se reši zakon, ki ureja službeno dolžnost in pravice trgovskih sotrudnikov in v to kategorijo spadajočih privatnih uradnikov. Ta zakon je velikanskega važnosti in če se zdaj ne reši, se mu zgoditi tako kakor novemu tiskovnemu zakonu, ki že kakih sedem let čaka na rešitev! Končno je za nas velikanskega važnosti tudi zakon o lokalnih železnicah, ker se ž njim zagotovi železnica iz Polzele v Motnik ozirona v Kamnik. Tudi ta zakon bo pokopan, če se s slov. klerikaleci in s češkimi agrarci ne doseže sporazumljene. Češki agrarci zahtevajo, da se mora zagotoviti mirno delovanje češkega deželnega zborna, slovenski klerikaleci pa pravijo, da so vložili svoje nujne predloge za to, da bi preprečili sklepanje o italijanski pravni fakulteti, češ, da se mora obenem rešiti slovensko vseučiliško vprašanje. Ze enkrat so klerikaleci zlorabili za nas sveto zadevo slovenskega vseučilišča za svoje osebne in strankarske namene in zdaj delajo v drugič tako. Izjavljamo najslavesneje, da bomo odobravali tudi vsako obstrukcijo, ki se bo uprizorila zoper enostransko rešitev vseučiliškega vprašanja na korist Italijanov. Toda danes je popolnoma nepotrebitno, da bi se v zbornici delala obstrukcija zaradi vseučiliškega vprašanja. Predloga o italijanski fakulteti se v odseku ni rešena in dokler tam ni rešena, dotlej je čisto nepotrebitno delati v zbornici

obstrukcijo. Nujni predlogi se lahko vlagajo vsako uro in se torej ne more čisto zamuditi, dokler ni zakon o italijanski fakulteti sprejet v odseku. Klerikaleci varajo torej javno mnenie trdeč, da so začeli obstrukcijo zaradi tega, da bi preprečili italijansko pravno fakulteto in izvajalo slovenski fakultete. To jim je le izgovor, s tem se hočejo samo lepe delati pred slovensko javnostjo, ogrniti svojo obstrukcijo v naroden plăšč in opravičiti, da onemogočajo sklepanje o zakonu glede trgovinskih pogodb, ki naj zmanjša draginja in zagotovi stotisočem delavcem kruh, sklepanje o zakonu glede trgovskih pomočnikov in glede železnice Kamnik-Polzela! Proti takemu zlorabljenju nam svetega vseučiliškega vprašanja protestiramo iz dna ogorčenega sreca.

+ Prav po »Slovenčevu! Šusteršič s svojim lepim klubom se je premaglil in da bi svojo taktično napako vsaj pri lahkovernih Slovencih prikril, napada sedaj »Slovenec« divje Hribarja, dr. Ploja in nekatere druge jugoslovenske poslanke. Kdo bo vzrok, če se Jugoslovani zopet razdvojijo, si lahko izračuni na podlagi »Slovenčeva« pisave vsak na prstih! Pribiti pa moramo posebej ono bahavo laž, da Gostinčar sam obstruirja v proračunskem odseku. Res je samo to, da je odgovarjal dr. Ploj raznim predgovornikom in se dal na to vpisati kot govornik novano. Prej je trdil »Slovenec«, da je govoril dr. Ploj četr ure, sedaj je že skrčil to na 10 minut. Končno bo še najbrže to utajil. »Slovenec« napada dr. Ploja, da noče obstrurati, akoravno gotovo ve, da je dr. Ploj vpisan kot govornik in akoravno prav nič ne ve, kaj upravni dr. Ploj, ako Gostinčar omaga. Smo pač »poštenjaki!«

+ Občinske volitve v Mostah pri Ljubljani. Iz Most nam pišejo: Včeraj sta pognali napredni stranki črnega zmaja v Mostah tja, kamor spaša. Sicer so klerikaleci v III. volilnem razredu prodri s štirimi svojimi kandidati z dvema glasovoma večine, a temu so krivi v prvi vrsti naši inteligenčni volileci, ki niso vstrajali na volišču in tisti izobraženi naši pristaši, ki jih sploh ni bilo moči spraviti na volišče, ali ki so se sramotno poskrili. Priborili so si združeni naprednjaki 14 mandatov; gotovo je to častno in vesel pojav, ki dokazuje, da se je jela probujati tudi ljubljanska okolica. Napredni znagi v Mostah, kjer je bil doslej občinski zastop docela v klerikalnih krempljih, naj sledne nadaljnje zmage v ostalih občinah ljubljanske okolice. V občinski odbor so bili izvoljeni ti-te kandidati: III. razred: Zakonnik Fran, Moste s 125 glasov, Peklaj Matija, Novi Vodmat s 121 glasovi (naprednjaku); Orazen Josip 122, Kerpe Fran 123, Orehek Ivan 121, Bolt Mart. 121 (klerikaleci). II. razred: Kamnikar Alojzij, Novi Vodmat s 26, Maušar Ivan, Novi Vodmat s 25, Škoda Anton, Moste s 25, Kovič Ivan, Novi Vodmat s 25, Dolničar Matija, Šmartno s 25 in Svetek Andrej, Novi Vodmat s 25 glasovi (vsi naprednjaki). I. razred: Predovič Eljija, Predovič Selo z 8, Suhadolec Anton, Novi Vodmat z 8, Dolničar Ivan, Hrastje z 8, Tomšič Matevž, Selo z 8, Gričar Anton, Novi Vodmat z 8, Zupan Janez, Šmartno z 8 glasovi (vsi naprednjaki).

+ »Freie Stimmen« postale so v zadnjem času Slovencem jako prijazne. Prej so vedno trdile, da nikdo ne razume novoslovenčine, imenovale Slovenec »der kleine Gernegross« Kulturvölchen itd., zdaj nas pa že presneto vpoštovajo. Kar po cele strani plonkajo in prepisujejo iz slovenskih listov. Predzadnjina številka ima kot uvodnik skoraj na celih dveh straneh izpisek iz brošure za slovensko univerzo in vse polno prepisov iz »Slov. Naroda« in »Slovenca«! Mi nočemo in iz kolegialitete tudi ne moremo trditi, da bi bila v glavi njih dopismov žeka taka duševna suša, da iz svojega ničesar več ne zmorejo. Prepričani smo, da hočejo zavzemati se iz golega pravicoljubja sedaj tudi »Freie Stimmen« za naše težnje s tem, da prestavlja naše spise in razširjajo tudi med Nemce. Sicer je ta list izven Koroške čisto neznan in živi tudi na Koroškem samo od mlosti nekaterih odvetnikov, ki ravno klerikaleci pa pravijo, da so vložili svoje nujne predloge za to, da bi preprečili sklepanje o italijanski pravni fakulteti, češ, da se mora obenem rešiti slovensko vseučiliško vprašanje. Ze enkrat so klerikaleci zlorabili za nas sveto zadevo slovenskega vseučilišča za svoje osebne in strankarske namene in zdaj delajo v drugič tako. Izjavljamo najslavesneje, da bomo odobravali tudi vsako obstrukcijo, ki se bo uprizorila zoper enostransko rešitev vseučiliškega vprašanja na korist Italijanov. Toda danes je popolnoma nepotrebitno, da bi se v zbornici delala obstrukcija zaradi vseučiliškega vprašanja. Predloga o italijanski fakulteti se v odseku ni rešena in dokler tam ni rešena, dotlej je čisto nepotrebitno delati v zbornici

vsak dan od kolodvora do jezera, da jim res ni para. Ta tramvaj je sploh hvaljezen objekt za razne pravromantične reklamne epoze, ne samo notice. Že način, kako ob križiščih proti jezeru pritiskajo skupaj vozove, da stojijo konji bogve kje zunaj proge, če hočejo se izogniti vozov, ki pridejo nasproti, je vreden več podlistkov, posebno ker med tem časom potniki ali »himmelhochjauchzend«, ali pa »zu Tode betrübt« štejejo knofe, če se bo ali ne bo posrečilo lejati se naprej. »Hie Rhodus, hic salta« kolega pri »Freie Stimmen«! Ali opisuj vozove, ki spuščajo vsakih pet minut eno kapljico iz svojega votlega trebuba na prašnato cesto z namenom, da prah prepodijo, kar se jim res tudi izborno posreči; kajti gorje, če prideš v okoliš takega voza: Celovec ti zgine na dalj časa izpred oči. Ali naj intervira podgane v tisti kolibi, ki bo služila Celovčanom še eno sezono za gledališče; marsikaj zgodovinsko zanimivega bodo vedele povediti. Toda da danes dovolj. Radi bomo tudi še v naprej služili z majhnimi opomini, če bo temu svetovnemu listu pošlo gradivo in dovoljujemo, da prevede tudi to notico! Smo radovedni!

+ Srednješolska imenovanja. Danes so bila razglašena letošnja imenovanja na srednjih šolah. Med drugimi so imenovani: prof. dr. Jos. Šlebinger v Novem mestu za ljubljansko realko; prof. Jos. Šorin za gimnazijo v Mariboru in Ivan Polovič v Kočevju za gimnazijo istotam. Na nemško gimnazijo v Ljubljani pride Adr. Achitsch iz Pulja in dr. S. vitez Sehöppel, na Kočevsko gimnazijo Edmund Kolbe iz Celovca in dr. Andrej Krauland iz Gradea, na ljubljansko realko pa dr. Ernst Gemperle in Steyer.

+ Idričani, zapomniti si! V odgovor na naša poročila o gerentovem delovanju je »Slovenčev« idriški novičar priobčil sledočno notico: »Dolga klobasa. V nedeljo smo čitali zopet dolgo klobaso v »Slovenskem Narodu«. Predvsem diši »Narodovemu« dopisniku desetmilijonsko posojilo; no, o tem bodo govorili naši poslanci, idrijskim liberalcem naj razne podpore preskrbi zaspani in v deželnem zboru osamljeni Gangl. Nesmisne trditve o realnem kanalu, eksperiment z elektriko itd. pa niti ne upoštrevajo, ker se lahko vsak sam prepira. Praktični so naši nasprotniki, to je res: ljudski knjižnici, pravilno »Narodni dom« z restavracijo na občinske stroške, regule mesta pa na deželne stroške, in sicer od stranke, kateri je Idrija hrbit pokazala. Ne verujemo, da bi šlo tako gladko! In povrh še plačuje Novaka. Predvsem treba kontinuirati, da klerikalni dopisnik ne more na dolgo kloboso ničesar stvarnega odgovoriti. Umetno, vsakemu očividnemu resnic se ne da kar tako lahko ovreči, čeprav so sicer Oswaldovi pomočniki mojstri v zavijanju in lagjanju. Za to pa zadostuje klerikalni prosvetljencem tak odgovor. Sicer pa, kdaj se so se idrijski klerikaleci spuščali v stvarno polemiko. Nikoli! Pač najlepši dokaz, da smo vedno pisali resnico. Zanimivo je zlasti to v odgovoru, da spravlja klerikalni dopisnik deželo in klerikalno stranko v en žakelj! Mi klerikaleci ničesar prosili nismo, pač pa smo opravičeni zahtevati od dežele, da da Idrija vsaj obresti od tistega deželarja, ki ga Idrija vsako leto deželi plačuje. Idrija plačuje za Ljubljano največ deželne doklade, približno 50.000 K, dežela pa nima z Idrijo niti 1000 K troškov. In sedaj ne bomo smeli terjati, da se vrže drobitnica z deželne mize idrijski občini in sosebno nam ne sme disati 10 milijonsko deželno posojilo. To pa samo zato ne, ker je Idrija obrnila hrbit klerikalni stranki in ni več zastopana po Arkotu! Preljubi klerikaleci naj nam vendar povedo, koliko je dobila Idrija od dežele, ko je bil Arko poslane? Trikrat ni! Zelo značilno je za klerikalno mogočnost, da proglašajo deželo kar za klerikalno domeno, pri kateri neklerikalec nima ničesar iskati. Prav lepo načelo kranjskih klerikalcev, samo radovedni smo, koliko časa bodo tako vozili. Pravijo, da kogar hoče bog kaznovati, tega s slepoto udari. Tudi naši klerikaleci so v svojem strankarskem fanatizmu s slepoto udarjeni, kaznovanje pa jim bo sledilo za petami. Naj torej le še naprej tako lepo gospodarijo v deželni hiši! In na občinske troške hočejo klerikalni nasprotniki imeti v Idriji »ljudski knjižnico« in restavracijo! Ljudska knjižnica bo odprtva vsakomur, tudi klerikalem, ki bi jim bila sosebno potrebna, prav tako restavracija v »Mestnem domu«. Saj čim več bo prometa, temvečjo najemščino bo občina dobivala od restavracije in upamo, da jo bodo pridno posečali tudi klerikaleci, vneti za gospodarski razvoj idrijskega mesta. Pa saj boste vse preprečili, da se izpolni želja gospode Didičeve, da bodo morali vso porabljati njihov, novo sezidan s

ion, ker ne bo Oswald dopustil zidati Mestnega doma. In povrhu Novaka plačujemo! No, plačevali ga bomo toliko časa, dokler bo v občinski službi in v tej bo dotlej, dokler ne stori službenega pregresa, katerega pa mu tudi klerikaleci niso mogli pod takniti in so začedelj pogoreli pri dveh sodiščih. S tem se bode že moral sprizniti radi ali neradi po doljenih blamažah, ki bi vas lahko izučile, da se dandanes ne more kar tako vzelci službe samo zategadelj, če je kdo napoti klerikalem.

+ Nemškatarske nasilnosti in izzivanja. Prijatelj našega lista nam piše: Udeležil sem se »Slavčevec« 25letnice. Ko greva jaz in neki član našega društva o polnoči 27. t. m. po Dunajski cesti, vidiva teči nekega človeka, za njim pa je tekel vojak, ki je rohnel, klel in psoval kar se je dalo, in to v nemškem jeziku. Vojak, videv naju, se ustavi. Jaz rečem v slovenskem jeziku, kaj neki to pomenu, da vojak preganja civilista, moj spremjevalec pa se začudi, da ni policije, ki bi zabranila tako nasilstvo. Vojak prične na to v nemškem jeziku strahovito psovati in nastopal je s tako brutalno nasilnostjo, da se je bilo batij najhujega. Na srečo je prišel neki stražnik in več pasantov, da sva jaz in moj spremjevalec mogla nadaljevati svojo pot. Na kolodvoru sva dobila naše pevcev in zastavonosa. V vestibulu zaklicedenih naših večevcev »živio Slovenia«, na kar zakriči neki nemški postopač »halt's Maul«. Le treznosti naših ljudi se je zahvaliti, da ta postopač ni dobil, kar je zaslužil. — Ta slučaja sta tako značilna. Med tem, ko so vsi varnostni organi, dalje orožniki in vojaki bili pripravljeni na varovanje Nemcev, kaže nim ni živ krst nič hotel, so nemški vojaki napadali mirne pasante in nemški postopači insultirali Slovence!

+ Iz davne službe na Štajerskem. Prestavljeni so: asistent A. Ribič iz Gornjega grada v Radgoni, ofic. A. Dröbnič iz Radgona v Marnberg kot kontrolor, asistent F. Tičar iz Ormoža v Rogatec. Asistent pri okr. glav. v Ptaju J. Vresnik pride k davčnemu uradu v Ptju, asistent Simon Frühher pa obratno.

+ Iz poštne službe. Poštna odpravnica gdē M. Hribar na Jesenicali je postal poštarica v Kranjski gori, poštna oficijantinja gdē M. Gaberšček v Trstu pa poštarica v Kobarišu. Mesto poštne odpravnike v Begunjah pri Cerknici je dobil L. Bonac. Oficijantinja gdē A. Pavšič je prestavljeni iz Krškega v Kočevje. V pokoju je šla poštarica N. Bonac v Kranjski gori.

+ Iz učiteljske službe. G. Evgen Legat, kaplan v Škofji Loki, je imenovan za stalnega katehetna na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani; nadučitelj Karl Pikel v Mirni pač je prestavljen na Suhor v Beli krajini.

+ Somišljenike opozarjam po novno na današnji družbeni večer, ki ga priredi »Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj«, danes ob 8. zvečer v gostilni g. Antona Novaka »pri Zajetu« na Rimski cesti št. 4. — Komur je za napredek našega družabnega življenja, naj ne zamudi tega večera.

+ Družbi sv. Cirila in Metoda je daroval g. trgovec Mlekuž 10 K mesto vence na krsto umrlemu Ladislavu Zakrajšku. V gostilni gosp. Benka so nabrali rodoljubi 1 K. — Hvala! — Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Turjak in okolico priredi 1. avgusta t. l. veliko veselje pri »Prajerjku« na Turjaku. Opazujmo narodnjake na to veselico.

+ »Sokol I.« vladno prosi mojstre, obrtnike in trgovce, da naj ne ovira svojih uslužbencev, telovadcev »Sokola« I., pri pohajjanju k skušnjam za tekmo in javno telovadbo prihodnjo nedeljo. Pomislite vendar, da je naše delo posvečeno tudi povzdigni gospodarske moči slovenskega naroda in da s tem posredno delamo tudi za korist slovenskega obrtnika in trgovca. Če zahtevate od nas, da se ravnamo po geslu »svoji k svojim«, da v mislu tega gesla vzgajamo sebe in svojo okolico, zahtevamo mi od vas, da se ozirate na nas in da podpirate naše težnje in javne prireditve.

+ »Sokol« I. opozarja svoje člane in zunanjne goste, da društvo nastopi prihodnjo nedeljo v »sokolskem kroju«. Vse priprave so v živahnem teku, pričakuje se prav obilne udeležbe. Pridite in dajte sokolski slavnosti tudi na zunaj s

Pozlano.)

Vendar se je dobil tudi v prijaznem Mosirju deseti brat, ki mojo "poroko" z gdč. Marioo Puncer že naprej ostanjuje v "Slovencu" dne 23. junija.

Mislil sem, da so Mosirjani že davno posabili na mene, toda, dobita se je še poštena, krčanska duša, ki se zanima za to, kar mu gre mar toliko kakor lanski sneg.

Kaj ne, g. dopisnik, tudi Ti si brusal devetjake za gdč. M. P. in skusil, kako bi mene čim prej preprečil, pa Ti je prav pošteno izpodletelo!

Prijatelj, saj se dobro poznamo.

Na zdar!

Franc Leban

trgovec v Št. Rupertu

* za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor dolgača zakon

Za otroke in odrasle. Prve avtoritete, tuzemstva in inozemstva priznajojo "Kafeke" kot najboljše živilo proti bljevanju, driski, črečenemu katarju itd.

3802-3

Ustna voda

"EUODIN"

Specijalite za kadilce.

4813 Glavna zalogal lekarna 28

Ub. pl. Trnkóczy v Ljubljani.

Proti prahajem, luskinam

in izpadanju las

deluje najboljše priznana

Tappo-chinin tintura

za lase

katera okrepičuje lasičče, odstranjuje

luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z novodom 1 krono.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot

dve steklenici.

Zalogal vseh preizkušenih zdravil, medic. mil., medicinal. vin, špecialisti, najfinješih parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Reslava cesta št. 1.

poleg novozgrajene Fran Jožefovega

jubil. mostu. 19 26

Zahvala.

Podpisano vodstvo se iskreno zahvaljuje vsem onim šolskim prijateljem, ki so

omogočili, da se je moglo udeležiti dne

22 in 23. t. m. 97 šolskih otrok poučnega

izleta iz Vipave čez Stanjel-Dobrava skozi

Vintgar na Bledu. Posebno zahvalo izreka

gg. kapelan dr. Severjan, graščaku Mayerju,

dež. poslancu Perhavcu, notarju Pušniku,

svetniku Nosanu, lekarnarju Husu, trgovcem

Fajdigji in Možetu, zdravniku dr. Kancu,

posestniku Hrovatinu, gdčni Schlebnikovi,

posestniku Fr. Dolencu v Ljubljani i. dr. za

izdatne denarne prispevke Zahvaljuje se

dalje gospesma Höhnovi v Schwickerotti

ter gg. Ferjančiču. Grariranu in Lekanu za

brezplačni prevoz šol. otrok iz Vipave v

Stanjel in nazaj. Prav toplo se zahvaljuje

tudi preč. župniku Ažmanu v Gorjah za

brezplačno prenočišče šol. otrok, g. nadučitelju

J Živočiku v Gorjah in g. nadučitelju

in županu Fr. Rusu na Bledu za izkazane

usluge, g. Žumru v Vintgarju, Kunštajt v

Gorjah in Peterelu na Bledu za izbornino

in ceneno postrežbo in tečno hrano. Obenem

se zahvaljuje prav srčno tudi tukajšnemu

preč. g. dekanu Andreju Lavriču, ki je

dal dal podpisanimu povodom tega izleta

20 K za tuk. Šoško knjižnico. Bog povrni

in poplačaj obilo vsem!

Šolsko vodstvo v Vipavi,

dne 26. junija 1909.

Anton Skala,

šol. voditelj.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 1. julija 1909

Ter. v. 4%

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 13 54

Pšenica za april 1910 za 50 kg K 13 84

Rž za okt. 1909 za 50 kg K 9 44

Koruza za julij 1910 za 50 kg K 7 64

Koruza za maj 1910 za 50 kg K 7 05

Oves za okt. 1909 za 50 kg K 7 74

Efekt. v.

5 vin. ceneje.

Serravalo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Driavno odlikovanje in čestni diplom

k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi,

okrepča živce, poboljša

kri in je

rekonalescentom —

in malokrvnim

zelo priznani od sdrav-

ninskih avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovan.

Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, L. in. dr. Štefan Trst-Barkovje.

Metereologična poslovila.

Min. nad morjem 200-2. Grevčiški merilni tick 720-6 mm

Čas v juniju	Stanje baro- metra v mm	5 Vetrov.	Nebo
30. 9. sv.	726.0	138 ar. Jvzhod	pol. obl.
1. 7. sv.	726.5	122 brezvet.	obično
2. pop.	728.7	:06 si. Jzhod	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura 15 2°, norm. 19 1° Padavina v 24 urah 150 mm

Potreba srca naznajamo prežlostno vest svoj m sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskrena ljubljena hčerka, oziroma sestra, gospodična

Helena Poček

po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 4 popoldne, v starosti 29 let, zaspala v Gospodu.

Truplo predrage pokojnice se bude v petek, dne 2. julija ob 9. zjutraj slovensko blagoslovilo ter prepešljalo na pokopališče k Sveti Juriju.

Zadušne maše se bodo služile v več cerkvah.

Prosimo tihega sožalja in pripomocno rajnico v pobožno molitev.

Loka - Podšentjuri, dne 30. junija 1909. 471

Marjeta Poček, mati. Janko in Josip Poček, brata Marija Kovač roj. Poček, sestra. Ivan Kovač, zet.

Drobne, suhe

kamilice

kupim. Vzorec pošljite na C. F. Schubert, Gradec, Murplatz 10. 2451-1

Dva dobra in poštena

kleparska pomočnika

sprejme tako v stalno delo Simon Negro, kleparski mojster v Cerknici, podružnica v Postojni. Plača po dogovoru. 2452-1

Sprejme se dobro izvežban

polir

pod ugodnimi pogoji. Določilo tudi

akordantje

za izkopavanje zemlje in zidarska dela pri R. Smilovskiju, stavbniku na Rimski cesti št. 16. 2465-1

Jrgovski pomočnik

mečane stroke

kontoristinja, blagajničarka

se sprejme pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe pod "Bedečnost" na uprav. "Slov. Naroda". 2459-1

2470-1 E 93/9/6

Družbeni oklic.

Dne 12. julija ob 10. uri dopoldne se bosta predali

pri okraj. sodišču v Krškem na javni dražbi

2 hiši v Krškem

in nekaj k temu hišama spadajočih zemljišč.

Najmajši ponudek znaša skupaj 5788 K 40 vin.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Podružnica v Spljetu.

Del. glavnica K 3.000.000.

Promese na komunalne sredke į kren 15%.

" " kreditne sredke į kren 20%

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Obrestuje vlogo na knjižico in na tekoči račun po 4%.

Albert Primc
c. kr. davčni asistent

Marija Primc rojena Revc

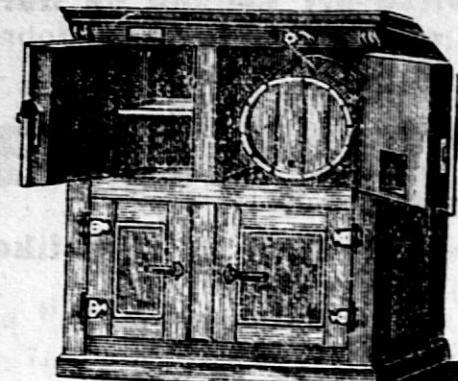
2464

perčena.

Hrško

dne 28. junija 1909.

Lukovica

Vodje zaloge dobro izdelanih
vrtnih miz in omar za led
vlijudno priporoča 2431 3
Simon Praprotnik, miz. mojster
Ljubljana, Jenkova ulice štev. 7.

Vinska trgovina

ALOJZIJA ZAJCA

v Spodnji Šiški 2209-11

se priporoča slavnemu občinstvu in opozarja na svoje velike
zaloge za jamčeno pristnih raznih vín po znizanih cenah,
liter od 20 vinarjev naprej.

Potom prostovoljne sodne dražbe

se bodo prodajalo na licu mesta, v Št. Jerneju, okraj Kostanjevica,
dne 3. ju'ija 1909 ob 9. dopoldne

iz zapuščine pokojne gospe Josipine Majzelj:

1.) nova za letovišče posebno pripravna vila št. 95 v Št. Jerneju
ki ima 6 sob, 2 podzemne kleti in pritikline, s popolno sobno in kuhiško
opravo, pripadajoči cvetličnjak in sadovnjak; izkljuna cena 12 000 K;
2.) hiša št. 57 v Št. Jerneju z gospodarskim poslopjem (hlev, šupa,
skedenj, svinjak) in vrt; izkljuna cena 5000 K;
3.) 5 njiv in 1 travnik; izkljuna cena skupaj 1150 K.

Pred početkom dražbe ima založiti vsak ponudnik 10% izkljune
cene kot vadij, ostalo kupnino pa plačati do 15. julija 1909, oboje na roke
podpisane.

Omenjene predmete izkaže vsak čas g. Anton Majzelj, posestnik v
Št. Jerneju št. 60, na dan dražbe pa podpisani.

Dražbeni pogoji, zemljeknjizični izvledek, posestni list itd. so na vpo-
gled v c. kr. notarski pisarni v Kostanjevici, na dan dražbe pa na licu mesta.

Rado Jereb,

notarski substitut kot sodni komisar.

2324-3

Domač dober izdelek!

Srajce za gospode

: bele in barvaste po nižkih cenah priporoča :

Anton Šarc, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 8. 1586 30

Ali hočete piti ceno in dobro vino!

Obrnite se na

zalogu vina A. Rossi

v Zagorju ob Savi,

kjer dobite zajamčeno pristno vino liter od 20 h naprej na
debelo. 2458-1

Pri naročilih preko 300 litrov, 5 odstotkov popusta!

Ne pozabite, da se prepričate!

Z velespoštovanjem

A. Rossi.

Učenca

in boljše rodbine sprejme litografi-

ski umetni zavod v Ljubljani.

Naslov pove upravljanje "Slo-

venskega Naroda". 2422-2

Spreten, zanesljiv

kurjač

za parni kotel se tako sprejme.

Naslov pove upravljanje "Slo-

venskega Naroda". 24-6-2

J. Zamljen

čevljarski mojster

v Ljubljani, Kongresni trg štev. 13

se priporoča za vsa v svojo stroko

349 spadajoča dela. 27

Izdaje prave gorske in
telovačke čevlje.

368 27 Vsa

parketska dela

prevzema
ter tudi daje material**Josip Puh**

Gradske ulice št. 26

Ljubljana.

Cena: Solidna!

Fr. Merhar

stavbni in galanterijski
klepar

Tržaška cesta štev. 2.

se priporoča vsem svojim cenjenim
naročnikom ter p. n. občinstvu za
izvrševanje vseh v njegovo stroko
spadajočih del. Naročila in popravila
vseh vrst se sprejemajo in točno
izvršujejo v delavnici na Tržaški cesti
štev. 2. 2412 2

Ceno posteljno perje

zajamčeno novo in brez prahu, kilo si-
vega perja, puljenega K 140 in boljšega
K 240; kilo polbelega perja, puljenega K 4—
kilo boljšega belega perja puljenega K 6—
prima belega perja, kakor puha K 8—, kilo
veleprima napol puha, belega K 10—; kilo
napol maha, sivega K 52, kilo puha sivega K 10—
kilo prsnega puha K 12—.

Narejene postelje

iz gostonitega rdečega, višnjevega, rumenega
ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost
170 x 116 cm z 2 zglavnicama, te dve 80 x 58
cm, zadost napolnjeno, z novim, sivim,
ociščenim, koščatim in stanovitim perjem
K 16—, napol maha K 20—, maha K 24—,
perna sama K 9—, 12—, 14—, 16—
zglavica K 3—, 350, 4— razpoložljiva po
potrebi, zavojinama posebej, tvornica za
posteljno perje 1594-11

Anton Polednak

Graz, Mariakirchstrasse 11 E.

Iv. Bizovičar

umetni in trg. vrtnar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

se priporoča za

nasaditev vrtov, parkov in
balkonov. — Velika izbiro
cvetovnih in listnatih rastlin,
vrtnic, prezimajočih cvetnic
(perene), krasne cvetilnice
grmožja, konifer, cvetilice
za ekna in balkone.

Izvršuje žopke, vence in bukete
za razne prilike.

Bole umetnosti okrasne in po-
solidnejši osnovi. 1542 13

Trgovina s cvetlicami itd.

Naročila ne dočelo hitro in vosten.

Atelije „Viktor“

fotografski umetni zavod

Beethovenove ulice štev. 7.

Modna trgovina za gospode

P. Magdić

Ljubljana, hotel „pri Maliču“, Ljubljana
priporoča klobuke, slamnike, čepice, orajce in hravate,
v najnovejših oblikah in najlepši izbiri, nadalje vse
športne predmete za hibolazce, hokesarje, lovce, tenmis,
šokole itd. Narodni znaki, zastave. 1961

Ker se je natisnilo le omejeno število

„Faksimile - izdaje Prešernovih poezij“

katerih je le majhno število še v zalogi, opozarjamamo s tem
vnovič na nakup.

Cena v svinsko usnje vezani izdaji 20 kron.

J. Blasnika nasi.

2389-4

Tiskarna in litogr. zavod v Ljubljani, Breg št. 12.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 7. junija opravilna številka S 5/9/49 se bode
dne 5. julija t. l. ob 10^{1/4} dopoldne

in naslednje dni v Kranjski gori št. 21 na javni dražbi predajoče

v konkurzni sklad zapuščine Ivana Primožiča v Kranjski gori spadajoče
razno špecerijsko, manufaktурно, ga-
lanterijsko blago, žezeznina itd.

Reči se smejo pred dražbo ogledati.

C. kr. okrajna sodnija v Kranjski gori, odd. II.
dne 12 junija 1909. 2440 2

Prost ogled

do 1. avgusta t. l. Prodaja pod ceno.

Ueč vrst platnenega blaga, prtv, vrtičev,
žepnih robcev, krvat, Švicarskih vezil, no-
gavic in perila.

Prilika je zelo ugodna. Samo proti takojšnjemu plačilu.

Anton Šarc

Sv. Petra cesta štev. 8 v Ljubljani.

Izdelovanje perila in oprem za neveste

Naznanilo.

Cenj. občinstvu v Ljubljani in na deželi vlagano naznamjam,
da sem opustil s 1. junijem t. l. zastopstvo delničke družbe
zagrebške tvornice likerja, prej Fran Pokorný v Zagrebu,
ter sem prevzel

zastopstvo že znane tvornice likerjev in žganih
opojnih piča Brata Vortmann v Sušaku pri
Reki

ter bom vsem ocenjenim dosedanjim svojim odjemalcem prejšnje
tvrdke tudi sedaj postreljal v najboljšo zadovoljnec, z niskimi
in solidnimi cenami ter najboljšim blagom, n. pr. aličevke,
trepinovec, brinovec, z različnimi likerji, konjakom,
rumom itd. — Posebno priporočam špecialitete: „Pellakeva“,
„Sohel“, „Primores“, „Myros“ in „Vortmann“ ker so to
zajamčeno najboljši željeni likerji.

Prepričan sem, da bom z izdelki omenjene že odlikovane
tvornice zadovoljil vse ocenjene odjemalce ter se priporočam že
vnaprej najljudneje za mnogobrojna naročila z odličnim spo-
štovanjem.

Fran Remič

v Ljubljani, Škalje ulice št. 4.